

<http://razgledi.net/blog/2009/04/08/poleg-nizkoogljicnega-potrebno-tudi-nizkovodno-gospodarstvo/#more-3886>

Poleg nizkoogljicnega potrebno tudi "nizkovodno" gospodarstvo

[darja](#), sreda, 8. april 2009

EU se mora bolj osredotočiti na vodo. Za varno in zanesljivo oskrbo z vodo bi morala sprejeti enake zaveze, kot jih je sprejela za boj proti podnebnim spremembam. Sramota je, da EU za podnebno konferenco, na kateri želi decembra v Københavnu doseči globalni dogovor o zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov, ne zahteva tudi dogovora o vodi, je med razpravo [Ali ima Evropa globalno vizijo za ukrepanje v primeru pomanjkanje vode](#), ki jo je organizirala organizacija Friends of Europe, dejal Anders Bertell, izvršni direktor Mednarodnega inštituta za vodo iz Stockholma.

Peter Gammeltoft, ki je na generalnem direktoratu za okolje direktor, pristojen za vodo, mu je odgovoril, da evropska komisija razprave in dogovora o vodi [na konferenci v Københavnu](#) ne zahteva zato, ker bi s tem zmanjšala možnosti za globalni dogovor o zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov.

Po Bertellovih podatkih posameznik v Evropi na dan spiše 2 do 3 litre vode, 50 litrov je porabi za osebno higieno in 200 litrov za pranje in pomivanje. Hkrati povprečni Evropejec vsak dan 3500 litrov vode poje, dnevna poraba tistih, ki jedo veliko mesa, je 5000 litrov, poraba vegetarijancev pa 2000 litrov. Kmetijstvo je namreč največji porabnik vode med sektorji, njegov delež je kar 70 odstotkov, z 20 odstotki mu sledi industrija, preostalih 10 odstotkov odpade na gospodinjstva. Zaradi tega je za strategijo EU o vodi ključnega pomena skupna kmetijska politika, pomembni so tudi trgovinski sporazumi z državami v razvoju, saj je od njih odvisno, kje se bo pridelovala in proizvajala kakšna hrana. Pomembna porabnika vode sta še energetika in transportni sektor, je dejal Bertell.

Antoine Frérot, predsednik uprave družbe Veolia, meni, da sta glavni problem pri oskrbi z vodo urbanizacija in rast porabe. Zaradi tega bi EU morala začeti s kampanjo za bolj učinkovito rabo vode po enakem sistemu kot za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov in prehod na nizkoogljicno gospodarstvo. EU bi morala sprejeti načrt za prehod na gospodarstvo z nizko porabo vode, predlaga.

Tako kot je uvedla [odtis za izpuste ogljika](#), ki vsakomur omogoča izračun, koliko kilogramov ogljikovega dioksida lahko prihrani na leto, bi morala uvesti tudi odtis za porabo vode, ki bi pomagal izračunati prihranke vode. K temu seveda tudi sodi kampanja za bolj varčno rabo vode, ki jo je treba izvesti na ravni držav članic, pa tudi na regionalni in lokalni ravni. Peter Gammeltoft se je ob Frérotovi ugotovitvi, da v evropski komisiji ključni direktorat za okolje, ampak za kmetijstvo in oddelek za zunanjo trgovino, strinjal, da bi bilo dobro vedeti, koliko vode je potrebne za skodelico kave in koliko za zrezek.

Evropska komisija je leta 2007 objavila [predlog politik](#) za ukrepanje proti pomanjkanju vode, temeljni evropski predpis za vodo pa je [okvirna direktiva o vodi](#). Slovensko ministrstvo za okolje in prostor je zadnje [nacionalno poročilo](#) o izvajanju direktive objavilo za leto 2006.

Naslednji ukrep, ki ga predlaga Frérot, je recikliranje odpadne vode, ki omogoča vnovično uporabo. Ta proces je drag, vendar pa je treba upoštevati, da je tudi transport vode drag, reciklirane vode pa ni potrebno transportirati. V kmetijstvu namreč rastline porabijo le 30 odstotkov vode, 70 odstotkov konča kot odpadna voda, zaradi tega je treba razviti in uporabiti tehnologije, ki bodo omogočile uporabo te vode, ne pa povprek obsojati kmetijstva zaradi potratne rabe vode.

Precej vode bi bilo mogoče privarčevati tudi z izboljšanjem vodne infrastrukture, ker je ta slaba, gredo velike količine zdaj tudi zaradi tega v nič, pravi Frérot. Peter Borkey, ki je za vodo pristojen pri OECD, je dodal, da mora voda imeti pravo ceno. So namreč primeri, ko so kmetje porabo vode zmanjšali za 50 odstotkov, pa se proizvodnja ni zmanjšala. To izjavo si je posebej dobro zapomnil predstavnik podjetja Monsanto, za katerega je znano, da razvija gensko spremenjene rastline, ki potrebujejo manj vode, zaradi tega naj bi uspevale tudi v sušnih predelih.

Anders Berntell je pripomnil, da se med njivo in mizo izgubi kar 50 odstotkov hrane - v manj razvitih državah je gre več v nič na njivi, v razvitih državah pa konča v smeteh več hrane z mize. Če bi te izgube zmanjšali za 50 odstotkov, bi se poraba vode za kmetijstvo takoj zmanjšala za 25 odstotkov. Nadnacionalko Coca-Cola, ki je v manj razvitih državah kupila vodne vire, pa seveda zanimajo predvsem ocene o potrebah po vodi glede na rast prebivalstva.

<http://razgledi.net/blog/2009/03/22/osem-od-desetih-slovencev-skrbi-kakovost-vode/>

Osem od desetih Slovencev skrbi kakovost vode

[darja](#), nedelja, 22. marec 2009

Sedem od desetih Evropejcev skrbi kakovost vode v državi, šest od desetih pa je izrazilo skrb zaradi vse pogostejših suš in poplav, [je pokazala](#) anketa Eurobarometra. V Sloveniji je 85 odstotkov vprašanih prepričanih, da je kakovost vode [zelo resen problem](#) v državi. Štirje od desetih vprašanih v EU so anketarjem Eurobarometra povedali, da se je kakovost vode v rekah, jezerih in morju v njihovi državi v zadnjih petih letih poslabšala. V Sloveniji je 35 odstotkov vprašanih izrazilo prepričanje, da se je kakovost voda v zadnjih petih letih poslabšala, 37 odstotkov pa ugotavlja, da se ni spremenila.

Zaskrbljivo je, da kakovost vode in količina vode v EU najmanj skrbi mlade, stare med 15 in 24 let. Velika večina vprašanih Evropejcev (72 odstotkov) je prepričanih, da ima največji vpliv na kakovost vode industrija, v Sloveniji tako meni 78 odstotkov vprašanih. Da ima velik vpliv na kakovost in količino vode kmetijstvo (uporaba vode, pesticidi, gnojila) je v EU prepričanih 66 odstotkov vprašanih, v Sloveniji pa kar 80 odstotkov. Slovenija je tako med državami, kjer so vprašani prepričani, da je kmetijstvo večji onesnaževalec vode od industrije. V EU 45 odstotkov vprašanih, da imajo gospodinjstva z rabo vode in odplakami velik vpliv na onesnaževanje voda v državi, v Sloveniji tako meni 51 odstotkov vprašanih.

Tri četrtine vprašanih v EU je prepričanih, da vodo največ onesnažujejo kemikalije, kot drugi najpogostejši razlog so omenili podnebne spremembe (50 odstotkov). V Sloveniji je kemikalije navedlo 74 odstotkov vprašanih, podnebne spremembe pa 33 odstotkov, 27 odstotkov Slovencev pa meni, da je kakovost vode najbolj ogrožena zaradi poplav, te pa so posledice podnebnih sprememb. Večina vprašanih v EU je odgovorila, da sami skrbijo za zmanjšanje onesnaževanja voda z bolj varčno rabo doma, z rabo okolju prijaznih čistil, v vrtovih pa uporabljajo naravna sredstva proti škodljivcem in plevelu, pa tudi naravna gnojila. V Sloveniji je 88 odstotkov vprašanih zatrdilo, da vodo uporabljajo varčno, kar 75 odstotkov jih trdi, da uporabljajo okolju prijazna čistila in druge kemikalije v gospodinjstvu, 86 odstotkov zagotavlja, da v svojem vrtu ne uporabljajo umetnih gnojil in pesticidov.

Da so voda, energija in podnebne spremembe neločljivo povezani, so govorili na nedavnem [petem svetovnem forumu za vodo](#) v Istanbulu. [Trajnostnih rešitev](#) brez upoštevanja te povezave ni. Rešitve pa niso enostavne, ker so voda, energija in podnebne spremembe obsežne in zahtevne zadeve. Voda, energija in podnebne spremembe vplivajo tudi vsa področja naše kulture, so povezani z drugimi zadevami, kot so naše vrednote, ekološki sistemi in prehrana. Vodo uporabljamo za pridobivanje energije, energijo potrebujemo za pridobivanje vode, brez vode ne zraste hrana. Vemo, da odplake niso samo odpadek, saj je vodo mogoče očistiti, nesnago pa je mogoče uporabiti za proizvodnjo bioplina ali kot gnojilo, piše v [poročilu](#) Svetovnega poslovnega sveta za trajnostni razvoj ([WBCSD](#)), o katerem so razpravljali v Istanbulu.

“Water is everybody’s business. It is used to generate energy, and energy is used to provide water. Climate change will affect the use and availability of both. It is important that we get the policies right,” said Björn Stigson, president of the WBCSD.

Analize kažejo, da se bo količina pitne vode v državah v razvoju do leta 2025 zmanjšala za 50 odstotkov, v razvitih državah pa za 18 odstotkov. Zaradi tega je nujno treba poskrbeti za učinkovito rabo vode in energije z razvojem novih tehnologij. Poskrbeti je treba za čiščenje industrijskih

odplak, dograditi manjkajoče čistilne naprave za odplake iz gospodinjstev, poskrbeti za ohranitev in oživitvev mokrišč in druge potrebne ukrepe za ohranitev naravnega ravnotežja in naravnih sistemov.

Mendardodna zveza za ohranitev narave ([IUCN](#)) se s svojimi pozivi [pridružuje](#) k temu pozivu, saj bo sicer leta 2025 dve tretjini človeštva trpelo zaradi pomanjkanja pitne vode.

“In many regions, water scarcity and pollution are increasingly putting human well-being at risk,” says Mark Smith, Head of IUCN’s Water Programme. “We have to organize ourselves to use water more sustainably. We need systems for governing water based on a balance of policy and good water law.”

Organizacija Evropsko partnerstvo za vodo ([EWP](#)) je v sodelovanju z več različnimi organizacijami izdelala dokument, ki bo podlaga za politiko EU za vodo. V njem piše, da ta postaja vse bolj pomembna, saj nekaterim predelom v EU zaradi podnebnih sprememb grozi, da bodo v prihodnje ostali brez vode, nekaterim pa grozijo poplave. Zaradi tega morajo članice EU bolje sodelovati, da bi zagotovile čim bolj učinkovito in trajnostno rabo vode, veliko dela politiko in tudi nevladne organizacije čaka pri osveščanju ljudi, zakaj je potrebno z vodo ravnati skrbno in varčno, vzpostaviti je potreben učinkovit sistem taks in cen za vodo. Več sodelovanja med članicami EU je potrebno tudi pri analizah vode, zlasti bo treba izboljšati iskanje ostankov snovi od zdravil, pa od kozmetičnih izdelkov, kemikalij v industriji, ki jih s čistilnimi napravami ni mogoče odstraniti in zato gredo v podtalnico in skozi pipe s “pitno” vodo pritečejo v kuhinjo.